

"Stajerc" izhaja vsaki petek, dатiran z dnevom naslednje nedelje.

čno oznanjeno velja za Avfekcijo: za celo leto znamenitosti: za Ogrsko kraljevino, za Nemčijo stane a celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; a drugo inozemstvo se omatiči cuni naročino z oziški na visokost poštne. Naročino je plavinarji naprej. Posamezne ev. se prodajajo po 8.

redništvo in upravljivo se nahajata v vnučju, gledališko poslopije štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zaston, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 250— za $\frac{1}{64}$ strani K 1—. Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 6.

V Ptiju v nedeljo dne 22. marca 1914.

XV. letnik.

Bodoči boji.

Balkanske vojne z vsemi svojimi grozovitimi sledicami so avstro-ogrski monarhiji prav jasno kazale, da se zbirajo na jugu in vzhodu govoriti, ki so proti staroslovni habsburški žavi naperjene. Kričalo se je sicer začetkom delivanja krvi na Balkanu na vse pretege, da gre edino proti Turčini, stoletnemu sovragu Ščanskega sveta. Lahkomislici in puhloglavci res mislili, da se vrši tukaj nekaka moderna Zarska vojna, da se v resnici pripravlja krški križ, prepoditi Mahomedov polumesec čez Bospora . . . Pa vse te v verske cunje smejljene fraze so bile gnušna laž, temgnusla laž, ker je stala stotisočem nesrečnih di zadnjo kapljico njih srčne krvi!

Danes vemo, da je bilo tisto plehnato "ščanstvo", s katerim so pričeli na Balkanu, le hinaška preteza za posenost in nasilnost, ki se šopiri ter stupena kuga tam dolni na jugu. Danes no, da so bili balkanski knezi kralji le nekake figurice nači, katero je sukal na nevidna gočna roka semintja . . . Kdo bi še dvomil, da je ta mogočna nevidna — Rusija, napol divja azijatska država (Češka batuške?) . . .

Danes se to ne dà več prikriti in zatajiti! Sjaja je urešnila "balkansko zvezzo"; — ne proti Turčiji, marveč proti Avstriji! Sjaja je zapričela vojno na Balkanu; — zopet zaradi tega, da se premaga Turčina, marveč s tisoč nado, da se spravi Avstrijo v vovo vojno! . . . Rusija je ščuvala Srbe Črnogorce zoper našo domovino, ker je namen upala, da bode prišlo do evropske vojne, kateri bi se danes Avstrijo zdrobilo . . .

Isto so zgodovinska dejstva, ki se jih ne more s hinaškimi frazami in diplomatskimi komplimenti iz sveta spraviti. Vsa balanska nevihta je imela edini namen, razkosati zdobjiti Avstrijo. In prišlo bi bilo tudi gor do tega, ko bi Avstrija ne imela strani Nemčijo, zvesto za venc! Nemški bajoneti napravili so odločno čez zahrbne, hinaške ruske račune! In to ni prišlo do evropske vojne. — — —

Ali je s tem vse končano? Le politični roci bi zamogli to misliti! Ruska vlada dela prijazno lice, kakor da bi bila naša najdražja prijateljica; stiska nam roke in prilizuje na tatarski način . . . ali Rusija je bila edno najbolj nevarna, kadar se najbolj prilizovala! Medtem ko stoji ruski ministri našim diplomatom roke, pojavijo na stotine štiponov čez naše meje. Ruska ada govori o najboljših odnosajih, ki obstajajo

baje med obema državama, — obenem pa pošilja svoje plačane agente v avstrijske in ogerske krovovine, da naj bi ljudstvo proti habsburški kralji nahujskali . . .

Merodajni krogi na Avstrijskem bi morali biti slepi, ko bi vsega tega ne opazili. Spleti in glubi bi morali biti, ko bi ne opazili, da izdaja Rusija na tisoče milijonov za novo oboroženje. Rusija brusi nož, — in odločilni boji za Avstrijo pridejo šele . . .

Upajmo, da bode naša mila domovina na te boje pripravljena. Upajmo, da hinaško lice ne bode zapeljalo tiste može, ki jih je usoda postavila na čelo naši državi! Upajmo pa tudi, da se gotovi narodnjaški gospodje med Slovenci ne bodejo od panslavističnih fraz pustili zapeljati, da bi svojo avstrijsko domovino izdali in prodali.

Bodočnost nam prinese boje, — to je gočno! Brez namena bi bilo, prorokovati o izidu teh bojev. Upajmo pa, da budejo ti boji zveste avstrijske narode našli pripravljeni! Kajti potem se ni treba Avstriji batiti azijskega nasilja . . .

Politični pregled.

Državna zbornica delala je zdaj zopet veliko skrb našim državnikom. Če hi nočemo na noben način odnehati s svojimi obstrukcionističnimi nakanami. Ker je torej izključeno, da bi se sedaj v državni zbornici kaj racionalnega dela izvršilo, je vladu zasedanje odgodila. Predsednik državne zbornice dobil je od ministrskega predsednika sledeče pismo: »Na temelju Najvišjega dovoljenja usojam si Vašemu blagorodju v prijazno nadaljnjo postopanje naznaniti, da je bil državni zbor dne 16. marca t. l. ododen. Stürgh.« — Zdaj se bode torej s § 14 proti ustavi vladalo. Čehi pa niso nikomur drugemu škodovali nego parlamentu in narodom te države.

Umrl je v Gradcu dr. Leopold vitez pl. Link, eden najodličnejših in najvplivnejših štajerskih politikov. Češke lumparije. Načelniku češko-radikalnega kluba v državnem zboru, okrajsnemu sodniku dru. Karlu Sviha se je dokazalo, da je kot konfident državne policije proti gotovi Judasovi plači dogodek v češkem narodnem taborišču prodajal in izdajal. Vsled tega vladala seveda po vsem Češkem velikanska razburjenost. Dr. Sviha je bil prisilen, da je odložil svoj mandat in zapustil češko zemljo z obljubo, da se nikdar več ne vrne. Znano je, da so češki narodni krogi v svojem bistvu hudi nasprotniki Avstrije in je torej od policije opravljeno, da si skuša pridobiti znanje o dogodkih v teh krogih. Ali Sviha je kot oseba tako propali značaj, da bode vsemu svojemu češkemu narodu v večno sramoto.

Ruski vohuni pred dunajskim sodiščem. Pred deželnim sodiščem na Dunaju se je pričela v pondeljek zanimiva obravnavna proti devetim russkim vohunom Russom. Obravnavna je določena za en teden. Otočeni so: Pavel Petrov, ki je vohunu najel, sprejemal njihova poročila v Lipskem in jih pošiljal russkemu generalnemu štabu, ter tudi vohune plačeval, daje mehanik Lontevič-Cvarič, 51-letni trgovec Konič in njegova žena Teresija, 35-letni knjigovodja Kolosovski, 52-letni sluga Pavlovič-Piškur, 34-letni posredovalec pri kupljah z

zemljiski Kulisov, 24 letni ťofer Sadič, 35-letni tehnik Dyrc in 24-letna zasebna učiteljica baronesa Nora Hofmannova. Vsi ti so prišli leta 1912 pred izbruhom balkanske vojne v Galicijo. Obtožnica pravi, da jih je poslal ruski generalni štab, da nadzorujejo in poročajo o premikanju vojaških čet v Galicijo in sploh o vseh vojnih odredbah na severni meji. Razpostavljeni so bili po Galiciji po takih krajih, da je bilo že samo bivanje vohuna v kraju nevarno za obrambo države. Dalje pravi obtožnica, da se je vrgel ruski generalni štab pred balkansko vojno zaraditega s tako vrahencem na obmejne kraje avstrijske države, ker je že vedel za zvezo balkanskih držav, ki je bila naperjena obenem tudi proti Avstriji. To zvezo russkih vohunov so odkrili, ker so našli pri več cebah izredno veliko pisem, naslovjenih na Petrova v Lipskem, pri Petrovu pa, ki se piše pravzaprav Piškur, so n-šli naslove obtoženega v veliko zanje obtežilnega materijala. Piškura so aretirali v Podmoklih. On taki krvido in pravi, da je bil pač v službi vohunskega biroja v Kijevu, da pa je bil le orodje bankirja Karlsohna, ki je igral vlogo med birojem in med poslanimi vohuni. On je bil takoreč le njegov sluga in je izvršil kot tak njegova povelja. Večina obtožencev priznava, da so bili v službi kijevskega vohunskega biroja. Obtoženec Sadič, ki je bil na Dunaju, je tudi povedal, da je imel nalog, preskrebeti russkemu uradu fotografije častnikov avstrijskega generalnega štaba, da bi se jih lažje nadzoroval.

Demonstracija v Budimpešti. Pri marčevi slavnosti je prišlo do hudih spropadov med delavci in policijo. Delavci so napadli policijo najprej s papirnatimi kroglastimi, nato pa so jo začeli obmetavati s kamenjem. Razbilji so tudi več izložb. Več oseb je ranjenih, več demonstrantov so aretirali.

Rusija grozi. Vse ljubeznijo tajenje ruske vlade ne pomaga čez dejstvo, da se ta naša sosedinja z velikimi oboroženji pripravlja na kravato bodočnost. Za oboroženje zahtevala je russka vlada doslej že 500 milijonov ruklev; zdaj pa zahteva še nadaljnih 800 milijonov. Mirovno stanje russke armade se hoč zvišati za 460.000 mož in bi potem znašalo 1,700.000 vojakov. Vsakdo si lahko misli, proti komu je to oboroženje naperjeno.

Polični umor. V Parizu ustrelila je žena finančnega ministra Caillaux lastnika lista "Figaro". Calmettes. Storila je to iz političnih vzrokov, ker je Calmettes njenega moža v svojem listu hudo napadal. Umor ima tudi važne politične posledice. Mož morilke je seveda takoj odstopil.

Preprečen napad na russkega carja. V Skopju so prijeti russki anarhisti Pavlovi, ki mu je naročil zadnji anarhistični kongres v Londonu, da naj usmrtri russkega carja Nikolaja, katerega so anarhisti na tem kongresu na smrt obsmrdili. Pavlova so prijeti v stanovanju russkega inženirja Kroksa, ki je v službi skopljanske električne centrale. Sibiskim oblastnim sta Pavlova naznali dva francoska redarja, ki sta mu v Skopje sledila od Pariza. Inženir Kroks, ki je bil prej v službi belgrajske občine, je tudi osumljen anarhizmu. Francoska redarja je vzel takoj na stanovanje, ko sta se mu kot anarhistu legitimirala. Pavlova so močno zastrašenega prepeljali v Solun, od tu ga pa odpeljajo s parnikom v Odeso, kjer ga izroče russkim sodnim oblastem.

Treznost angleške armade, ki jo krepko podpira feldmaršal lord Methuen in lord Roberts, narašča vsake dan. Po statistiki generalnega zdravnik Evatt steje angleška armada danes 64.000 popolnih abstinentov. Zdravstveno stanje armade je ugodno. Lord Methuen potrjuje, da ima najboljši vojake pri polkih, ki izkazujejo največ abstinentov.

Norveška državna vlada za treznost. Norveška država že več let krepko podpira protialkoholni

Sirolin "Roche"

olajša in odpravi prsne bolezni, kašelj, katar, influenco, astma.

Originalni zavoj à K 4 — se dobri v vseh apotekah.

Iz malega katekizma gospodinstva. Ne nalagaj sebi in svoji gospodini več dela, nego je potrebno, da napravis domačijo nežno in prijetno. Ne zapravljaj. Pazi nato, da so vsa jedila, ki jih twojni daješ, čedna, redilna in lepa za pogledati. Zato rabi za pečenje vedno kemične čisti, priznani dr. Oetker prašek za pecivo. Pomaga ti stediti na delavski moči, denarju in času. Pomaga ti dobro in redilno kuhati ter peči.

Ornika. Vsa poslopja so bila s stamo krita in seveda takoj pogorela. Več gasilnih društev ogenj konečno premagalo. Zažgali so zopet roci, ki so se igrali z užigalicami.

Policaj tat. V Mariboru so zaprli nadpoli-vede; ja Ladvika Kussmann. Dolžju ga, da je izvršil konjski raznih trafikah večje in manjše tativne tobaproki. Ta slučaj napravil je pač veliko razburjenosti vsem mestu.

Neznanega obešenca so našli v nekem gozdu. Koperpeljali so mrlja v mrtvašnico v Sv. Barbari pri Varmbergu.

Iz Koroškega.

Vrba ob jezeru. (Neverjetna pre-
rzost.) Komaj je penzionirani fajmošter
Vrba, alečasti gospod Wagner na Vrbo prišel,
posestnil je že tisto prokleto hujskanje pravaške
on, a hovščine. Gospod Wagner je najmirnejši človek,
o ga, terge si moremo misliti. Na Vrbi smo srečni,
imamo zdaj vendar enkrat resničnega du-
aščevnika, ne pa hujškača; da imamo duhovnika,
rupiti mi druzega ne pridigne nego ljubezen do
rzeniknjega, kakor je naš Odrešenik narode učil
o bolj jih na pravo pot vabil, po kateri bi morali
danes še hoditi. V zadnji številki „Mira“ pa
zopet, kakor že opetovanjo, opazili izlivanje
na reko in strupa. Docela znani dopisun iz Logar-
in pri hoče zdaj kar z dvema člankoma v „Mira“
n slednost na se obrniti (dalje časa je že ta
obrtni gospodek miroval). Ta fini lažnik piše
klet Šmire: Pozor pred Vrbljani! Zakaj neki ne
priavi: Pozor pred žepnimi tatovi, roparji itd?!

estvoj pa je Vrba temu hujškaču storila? Ta tepec

menda vedno misli: calummare audactor semper aliquid haeret. Ej vi vbogi odjemalci „Smira“, kako se nam smilite! Ali še vedno ne poznate vašega visokega „gospoda“, po domače „pijavko“? Temu modremu dopisunu „Smira“ gre menda tako, kakor vsem učenjakom, ki niso logike študirali; vedno tiči v zmešnjavah. Najprvo trdi, da je občina Logaves v izrecno slovenskih rokah, da je kakor trdnjava slovenstva na Vrbskem jezeru; takoj potem pa trdi o Št. Iljskih možeh, ki tvorijo večjel občinski zastop z županom, da imajo še od fajmoštra Cesky zmešane glave in da bi se jih lahko prineslo v nemški tabor. Ubogi prvaški filozof! Ko bi bil molčal, bil bi tudi filozof ostal! Morda je tvoga glava še zmesana od Cesky škandala, katerega imaš ti na vesti; razumeš? Povemo „Šmirovemu“ dopisunu iz Logavesi še tole: Pasti nas pri miru; mi smo veseli, ako od tebe ničesar ne slišimo. Tvoja lažnjivost se je že tolkokrat izkazala in tvoj značaj ti ne dopusti, da bi opustil nadaljnjo hujskanje. Ti dopisun, kaj pravis. Pavel v pismu Rimljancov X, 12?

Tativna. V Tinju izvršila se je pri trgovcu Tutscher predrznata tativna. Skozi okno je prišel tat v prodajalno in je ukradel okoli 500 kron denarja, od katerih je okoli 100 K last požarne brambe in kmetijskega društva. Tata doslej še niso zasačili.

Požig od otroka. V gospodarskem poslopju posestnika Jožefa Srienz v Rikarivasi igral se je neki otrok z užigalicami. Nastal je ogenj, ki je vpepel gospodarsko poslopje z vso krmo in kmetijskim orodjem. Tudi svinjaki so popolnoma zgoreli. Posestnik ima za 6000 kron škodo.

Vlom. Neznan tat vlomil je v miznico posestnika Franca Logar v Pliberku in ukradel 140 kron denarja.

Policjski pes „Fix Harras von Askanien“ v Št. Veitu podal je zopet lepe dokaze svoje zmožnosti. Kleparju Ferdinandu Zedišnik je bilo že dva meseca sem mnogo lesa pokradenega. Pes je vzel na licu mesta sled in vodil stražnika v hišo neke Jozefe Golob, ki je tativno tudi kmalu priznala. Tudi še nekega druzega tata je pes našel.

Nesrečnež. Iz Friesacha poročajo, da je v neki tamoznji gostilni prenočil bosanski krošnjar Mijo Dujnovič. Vse svoje premoženje (110 kron v bankovcih, 150 kron v srebru, srebrno žepno uro in verižico) dal je pod svojo blazino. Ko

se je prebudil, bilo je vse izginjeno. Neznanati mu je bil vse njegovo premoženje pokradel.

Blazna požigalka. Blazna vžitkarica Ana Eggerer v Sirmitsu zažgala je drvarnico posestnika Tomaža Korosin. K sreči so ogenj še pravočasno opazili in pogasili. Ana Eggerer je bila drvarnico zaklenila in je potem izginila.

Izpred sodišča.

Na smrt obsojen!

Maribor. Pred tukajšnjimi porotniki se je imel zagovarjati delavec Johan Petrina iz Velike Nedelje, ki je bil tožen zaradi umora s strupom. O celi stvari smo svoj čas že poročali. Petrina je imel ženo in otroka v Veliki Nedelji, medtem ko je sam v Donawitzu na Zgornjem Štajerskem delal. V Donawitzu seznanil se je z neko vdovo Avgusto Windisch. Rekel je, da jo hoče oženiti, češ, da je še ledičen. V resnici sta bila že v cerkvi oklicana. Seveda je bila Petrinu njegova žena na poti in sklenil je tedaj, da jo boste zastrupili. Pripeljal se je v Veliko Nedeljo in povabil svojo ženo in svojega 5 in polletnega otroka v gostilno. Tam so pili vino in jedli neko jajčno jed, ki jo je bil Petrina sam v Donawitzu skuhal in hudo z arzenikom pomešal. Žena in otrok sta jedla. Postalo jima je pa kmalu slablo. Medtem ko se je Petrina zopet nazaj v Donawitz odpeljal, poslabšalo se je ženino stanje in je revica zaradi zavžitega strupa konečno umrla. Istotako zastrupljenega otroka pa so zamogli zdravniki rešiti. Petrina je vse tajil. Ali pomagalo mu ni, kajti dokazi so bili preočitni in so porotniki vsled tega stavljena vprašanja odobrili. Nato je sodišče toženega morilca obsodilo na smrt na vislice.

Pokopališki tatovi.

Maribor, 17. marca. Na pokopališču v Mariboru se mnogo krade. Danes stala sta zopet dva pokopališka tatova pred sodnijo, i. s. 22-letni Karl Žmavc ter 18 letni Rudolf Kovac, oba že predkaznovana pomožna delavca. Pokopališka sta bila mnogo dragocenih pokopaliških svetilk, jih razbila in potem po jake nizki ceni pri starinarju Braunu prodajala. Zato sta bila vsak na 8 mesecev težke ječe obsojena.

Kdor še ne pozna Kathreinerjeve Kneippove sladne kave, kupi naj si je zdaj en zavoj in naj jo poskusi.

Za izdelovanje te, že 23 let priljubljene in priznano najboljše kavine pijače je bila zgrajena nova velika tvornica. Z najmodernejšimi stroji in najboljšo napravo se je slovito Kathreinerjevo postopanje za izdelovanje „pristega Kathreinerja“ še nadalje izboljšalo.

Če je bila Kathreinerjeva že vedno od najboljšega najboljše, tedaj prekaša v dovršeni sličnosti okusa zrnate kave sedaj sama sebe.

Aromatična, izdatna, krepka, pri tem zdrava in poceni: Je Kathreinerjeva.